

FƏNN BİLLABUSU

İxtisas: 050310-Muzey, arxiv işi, abidələrin qorunması.

Fakültə: Tarix coğrafiya və incəsənət

Kafedra: Tarix və onun tədrisi metodikası

I. Fənn haqqında məlumat

Fənnin adı: S.F (Numizmatika). ARTN 22.08.2009-cu il tarixli 748 nömrəli əmri ilə təsdiq olunmuşdur.

Kodu: İPFS-B11

Tədris illi: III (2025-2026) semestr V

Tədris yükü: Cəmi 180 saat. Auditoriya saatı- 60 saat; (30 saat müəhazirə , 30 saat seminar)

Təhsiləlmə forması: Öyanı

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit sayı: 6 kredit

II. Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı , elmi dərəcəsi : dos Cəfərov Mayis Vəlinəmməd oğlu

Kafedranın ünvanı: Lənkəran şəhəri, Ə.Məmmədov küç. 22

Məsləhət günləri və saatı: III-IV günlər saat 12⁰⁰-13⁰⁰

E-mail ünvanı: mayis1988@mail.ru

III. Təvsiyə olunan dərsliklər və dərs vəsaitləri:

1. Milli Azərbaycan Tarixi Muzeyinin iclalləri. Baş redaktor: N.Vəlixanlı. Bakı: CBS Polygraphic Production, 2010, 258 s.
2. Pirquluyeva, Q.Ə., Cəfərov M.V., Numizmatika. (e.ə. VII əsrdən - XIX əsrin I rübünə qədər). Ali məktəblər üçün dərs vəsaiti. Bakı-2024. Föyuzat. Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi Bakı Dövlət Universitetinin 10.01.2024-cü il tarixli 3-29-45/3-1R-06/2024 sayılı əmrinə əsasən nəşr hüququ (qrif) verilmişdir. 272 s. (600 000 işarə)
3. Rəcəbli Ə.M. Azərbaycan sikkələri (Azərbaycan, rus və ingilis dillərində, kitab-albom). Bakı: Xəliq Bank, 2012, 357 s.
4. Rəcəbli Ə.M. Sikkə və dövlətçilik. Red.: akademik Nəilə Vəlixanlı. Bakı: Ziya, 2017, 260 s.
5. Rəcəbli Ə.M. Монетное дело азербайджанского государства Сефевидов. Bakı: Ziya, 2014, 231 s.
6. Rəcəbli Ə.M. Şirvanşahlar dövlətində sikkə zərbi (Azərbaycan, rus və ingilis dillərində) kitab-albom. Bakı: Elm və təhsil, 2015, 240 s.
7. Rəcəbli Ə.M. Qafqaz pulları (Azərbaycan, rus, ingilis dillərində) kitab-albom. Bakı: Elm, 2016, 337s.
8. Паркуниев Г., Медные монеты Азербайджана. Баку: MBM, 2007, 98 с.
9. Паркуниев Г.А. Денежное обращение и метрология монет Азербайджана в конце XIV-начале XV в. Баку: Агрыдаг, 2001, 120 с.
10. Раджабли А.М., Монетное дело Азербайджанского Государства Сефевидов. Баку, «Зия», 2014, 232 с.
11. Расулова М.М., Торгово-экономические и культурные связи Кавказской Албании с античным и эллинистическим миром: IV век до н.э. - III век н.э. Баку: Мутарджим, 2008, 228 с.
12. Сейфеддини М.А., З.М.Алиев. Нумизматика Азербайджана. т. II. Баку: Элм, 1997, 226 с.
13. Сейфеддини М.А., Гулиев А.А., Нумизматика Азербайджана. Т. III. Баку: Элм, 2002, 340 с.
14. Сейфеддини М. Монетное дело и денежное обращение в Азербайджане XII-XV вв. Баку: Элм, 1978, 265 с.
15. Сейфеддини М.А., Монетное дело и денежное обращение в Азербайджане XIV-XV вв. II книга. Баку: Элм, 1981, 227 с.
16. Сейфеддини М.А., Байрамов Р.Ф., Денежное обращение и монетное дело в Азербайджане XVI-XIX век. V том. Баку: Элм, 2001, 178 с.
17. Фенглер Х., Словарь нумизмата. (Пер. с нем. Х.Фенглер, Г. Гирой, В. Унгер) М.: Радио и связь, 1993, 408 с.
18. Oğuz Tekin. Antik numizmatika ve Anadolu. İstanbul, Arxeoloji və sanat yayınları, 1992, s.173.
19. Duygu Özlem Yalçın. Roma əyalət sikkələri və Roma dönməndə ekonomisindəki yeri. Ankara, 2008, s.144.
20. Zeliha Demirel Gökalp. Yalvaç müzesi Bizans sikkələri. Ankara, 2009, s.215.

21. Лучинский М.Ф., "Деньги на Руси 9-12 вв.", Казань, 1958, с.178.

IV Prerekvizitler: Numizmatika fənninin tədrisi üçün tələbələrə öncədən Arxeologiya fənninin tədrisinə olunmasına zərurət vardır.

V Korekvizitler: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxta digər fənnin tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI Fənnin təsviri və məqsədi: Numizmatika elmi sikkələr, onların zərb tarixi, istifadə edilmə müddəti, nominal və həqiqi dəyərlərini öyrənir. Numizmatika tarixin araşdırılmasında yardımçı vasitə rolunu oynayan və qədim metal pulları, həmçinin medal və nişanları öyrənən sahədir. Akademik nəşrlərdən öyrənmək, eyni zamanda ayrı-ayrı mövzulara aid monoqrafiyalar və yeni elmi araşdırmalara əsaslanaraq tarixi dövr, hadisə, proses və təzahürlərin öyrənilməsində numizmatik biliklərin rolunu qiymətləndirir.

VII Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII Qiymətləndirmə: Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar dərslərində fəaliyyətinə görə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzərə alınır.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal- tələbə keçirilmiş materialı dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
- 9 bal-tələbə keçirilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilər.
- 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal- tələbə keçirilmiş materialı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir
- 6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırə bilmir;
- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	əla	A
2.	81-90	çox yaxşı	B
3.	71-80	yaxşı	C
4.	61-70	kafi	D
5.	51-60	qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	qeyri-kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması:

Tələbə Universitetin daxili nizam – intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir.

X. Təqvim-mövzu planı: mühazirə 30 saat, seminar 30 saat

№	Keçirilən mühazirə və seminar mövzularının məzmunu	Müh	Sem
1	Mövzu: Numizmatika fənninin məqsəd və vəzifələri, tədqiq hədəfləri. Plan: 1.Numizmatika elminin tarixşünaslığı, yazılı və digər narrativ qaynaqları. 2.Pul və sikkə anlayışları. 3.Ömür mübadiləsi. Dəyər nəzəriyyəsi. 4.Sikkənin istehsal üsulları, sikkə materialları. 5.Sikkə zərb tarixi haqqında. 6.Monometallist və bimetalist çəki-sikkə sistemləri. Ədəbiyyat: (2, s.8-16; 3, s.21-28)	2	2

2.	Mövzu: Kiçik asiyanın sikkələri. Qədim yunan pulları Plan: 1. Dönyanın ilk sikkələri i. İdyanın ələkə pulları 2. Qədim Yunanıstanın sikkə sistemləri və emblemlərinin izahı (4.6.7) 3. Makedoniyalı İskəndərin pul sikkə sistemi 4. Elinist mədəni mühiti və elinist periferiyasında sikkə zərbi 5. Qızıl əsaslanan pul sistemləri. a) Fəbey sistem, b) Fəre pul sistem 6. Gümüşə əsaslanan pul sistemləri. a) Egin pul sistem, b) Attika pul sistem, c) Evbey pul sistem, d) Korint pul sistem Ədəbiyyat: (2, 28-33, 19, s. 13-48)	2	2
3.	Mövzu: Avropa apartei dövlətlərinin pul sistemləri. Plan: 1. Roma Respublikasında emtəə pul, çəki, metal sikkə (mis, gümüş, qızıl) sistemləri 2. Roma Respublikasında sikkə hüququ, pul sikkə, islahatları. 3. Əsas sikkə nominalları (as, denary, sestertiy və b.). Sikkə tipləri sikkə materialları 4. Çəki-sikkə sistemləri (əsas sikkə nominalları-aureus, sesteriy, dipondiy, antoninian), pul sikkə islahatları. 5. Bizans pul sikkə sistemi 6. Böyük Karlin pul sikkə sistemi. 7. Qərbi Avropa şəhərlərinin (Benedikt, Gersiya, Florensiya) qızıl (dukat, genovina, florin) və gümüş (taler) sikkələri. Ədəbiyyat: (20, s. 5-25; 19, 49-55, 18)	2	2
4.	Mövzu: Rusiya pul-sikkə sistemi. Plan: 1. Kiyev knyazlığında sikkə zərbi (X-XI). 2. Rusiya pul dövlətyasında "sikkətsizlik" dövrü (XII-XIV); Moskva rublu=200 denqa. Novoqord kopeykası. 3. 1534 -cü il pul islahatı və "Mis tseyarı". Pul sikkə islahatı. Ədəbiyyat: (21, 109-148, 18)	2	2
5.	Mövzu: Şərqi ölkələrində antik və orta əsrlərdə sikkə və pul işi. Çinin numizmatikası Plan: 1. Şərqi sikkə sisteminin yaranması və inkişafının qısa tarixi. 2. Çin sikkələrinin yaradıldığı ilk mədəniyyət kəməri. 3. Çində pul islahatları və onların nəticələri. 4. Van Minin ədından buraxılan sikkələrin xüsusiyyətləri. Ədəbiyyat: (20, 109-148, 18)	2	2
6.	Mövzu: Osmanlı dövlətinin sikkə sistemi Plan: 1. Klassik türk numizmatikası Osmanlı İmperiyasının sikkə sistemində. 2. İmperiyanın tarixi əsas numizmatik dövrlərinin xüsusiyyətləri. 3. Osmanlı hökmdarlarının tuğraları məsələsi. Ədəbiyyat: (22, 109-148, 18)	2	2
7.	Mövzu: Mərkəzi Asiya və Xəzər dövlətinin numizmatikası Plan: 1. Mərkəzi Asiyanın antik və erkən orta əsrlər türk dövlətlərinin numizmatik materiallarının xüsusiyyətləri 2. Qədim türk soq və xəzər əlifbası numizmatikada. Xəzər dövlətinin dəqiq tarixi sikkələrdə təzahürü. 3. İslam və İudaizm xəzərlərin sikkə sistemində. Xəzərlərin türk olduğunu sübut edən tamqa işarəsi və türk runi əlifbası sikkələrdə. 4. Qafqaz numizmatikası. 5. Gürcüstan və Ermənistan 6. Gürcü əlifbasının şifrləri və sikkələr. 7. XIX əsrdə ruslar tərəfindən Qafqazda yaradılan Ermənistanın dövlətçilik tarixi olmamasının numizmatik materiallarla təsdiqi məsələsi. Ədəbiyyat: (19, 109-148, 18)	2	2

8.	Mövzu: Azərbaycan dövlətçiliyi və sikkəçilik. Plan: 1. Azərbaycanda ilkin əmtəə pullar. 2. Azərbaycanda ənənəvi mədəniyyəti dairəsində. 3. Azərbaycan moneta pul dövriyyəsi və sikkə zərbi. Antik sikkə tapıntıları. Ədəbiyyat: (4, s. 75-89, 6, 14, 12)	2	2
9.	Mövzu: Azərbaycan sasanı imperiyasının pul dövriyyəsi sferasında. Plan: 1. Sasani-Azərbaycan zərbxanaları. 2. Azərbaycanda tapılan sasani və sasani-bizans sikkə dəfənlərinin hərbi-siyasi, iqtisadi-ideoloji məhiyyəti. 4. Sasani-Azərbaycan zərbxanaları. Ədəbiyyat: (2, 14-20; 2 s. 30-39; 3, s. 69-78)	2	2
10.	Mövzu: Azərbaycan ərəb xilafətinin pul dövriyyəsi sferasında. Plan: 1. Ərəb Xilafətində moneta pul dövriyyəsinin xüsusiyyətləri. 2. Əbdülməlikin pul-sikkə islahatı. 3. Ərəb-Azərbaycan zərbxanaları. Ədəbiyyat: (2, 14-20; 2 s. 30-39; 3, s. 69-78)	2	2
11.	Mövzu: Azərbaycan feodal dövlətlərində sikkə zərbi və pul dövriyyəsi. "gümüş böhranı" (ix-xi yüzilliklər) plan: 1. Şirvanşahlarda - sikkə zərbəsinin icrası. Şirvan-Arran, Bərdə, Ərməniyə Cənə, Əl-Yəzidiyyə, Əl-Bab zərbxanaları. 2. Afşin Məhəmməd b. Əbu-c-Sacın və Salar dövlətlərinin sikkə zərbi pul dövriyyəsi. 3. Rəvvadilər və Şəddadilər dövlətlərində zərbxanaların fəaliyyəti. 4. Azərbaycan Atabəyləri dövlətlərinin sikkə zərbi. Gümüş böhranı. Ədəbiyyat: (2, 20-29; 33-37; 3, s. 111-129)	2	2
12.	Mövzu: Monqol sikkə hüququnun həyata keçirilməsi. Elxanilər dövləti və Azərbaycanda məskukat işi. Plan: 1. «Gümüş böhranı»nın sona çatması. Azərbaycan şəhərlərində (Gəncə, Naxçıvan, Təbriz) türk dili («Ulu monqol ulus bəy») və atlı təsvirli adsız gümüş dirhəm emissiyası. 2. Elxanilərin bilinqva (ərəb-Uyqur dillərində) yazılı gümüş dirhəmləri. Keyxatunun pul islahatı-çao kağız pul emissiyası. Qazan xan Mahmudun pul-sikkə islahatının fiskal (dövlət divanı xeyrinə) məhiyyəti. 3. Yeni pul-sikkə sistemi və mis sikkə zərbi hüququnun dövlətə mənsubiyyəti. Dinar qızıl sikkə vahidinin transformasiyası və gümüş dinar nominalının təsis. Ədəbiyyat: (2, 35-37, 3 s. 131-152; 1, 4, 7, 8; 14)	2	2
13.	Mövzu: XIII-XV əsrlərdə Azərbaycanın feodal dövlətlərində sikkə zərbi. Plan: 1. Azərbaycanda "işğal" zərbi və pul dövriyyəsi (XIII-XIV yüzilliklər). Fars müzəffərləri. (Şah Şuca), Qıpçaq xanları (Cani bəy, Verdi bəy, Toxtamış), Teymurilərin (Teymur, Şahrux) sikkə zərbi. 2. Qaraqoyunlu və Ağqoyunlu dövlətlərində sikkə zərbi. Ədəbiyyat: (2, 37-39; 33-39; 3, s. 160-233, 9, 15, 16, 17)	2	2
14.	Mövzu: Səfəvilər dövlətində məskukat işi. Plan: 1. I İsmailin sikkə və xütbə hüquqlarının həyata keçirilməsi. 2. I Təhməsinin sikkə islahatı. II İsmayılın və Məhəmməd Xudabəndə pul sikkə tipologiyası. 3. I Abbasın və I Hüseynin pul-sikkə islahatları, sikkə tipologiyaları. 4. Son Səfəvi şahları sikkə hüququnun bərpası (II Təhməsin, III Abbas). Səfəvi zərbxanaları. Ədəbiyyat: (2, 37-39; 33-39; 3, s. 160-233, 9, 15, 16, 17)	2	2

15.	Mövzu: Əfşar imperiyasında və Azərbaycan xanlıqlarında pul-sikkə sistemi. Plan: 1. Əfşar pul-sikkə sistemi. Əfşar imperiyasına aid sikkələrin atributikası. 2. Əli Qulu xanın, İbrahim şahın, Şahruh şahın sikkələri. «Nadiri» və «rupiya» sikkə vahidləri Azərbaycan pul dövriyyəsində. 3. Azərbaycan xanlıqlarının adsız gümüş sikkə (abbasi şahı) və muxtar mis şəhər zərbi. 4. Azərbaycan Rusiya pul dövriyyəsi sferasında və xarici ölkə sikkələri. Ədəbiyyat: (2, 40-46; 3, 239-263)	2	2
-----	---	---	---

XI. Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar:

S/F Numizmatika fənnini tədrisi ilə uyğun dövlətlərin pul təsərrüfatı və əmtəə-pul münasibətlərinin çeşidli məsələlərinin (çəki, pul-sikkə sistemlərinin strukturunu, sikkə metallarının qarşılıqlı rasio və paritet münasibətlərini, zərbxanaların fəaliyyətini və s.) araşdırılmasını və yazılı qaynaqlarla müqayisəli şəkildə öyrənilməsi dahada asanlaşır. S/F Numizmatikanı fənnini tədrisi prosesində sikkə dəfinələrinin tərkibi, topoqrafik özəlliklərinin təhlilinin köməyi ilə ölkəmizin daxili və xarici ticarətini, mədəni-siyasi, diplomatik münasibətlərini numizmatik faktlar əsasında təyin etməyi və elektpon formada təqdimatını həyata keçirilməlidir.

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- Dövlətlərin pul təsərrüfatı və əmtəə-pul münasibətləri (çəki, pul-sikkə sistemlərinin strukturunu, sikkə metallarının qarşılıqlı rasio və paritet münasibətlərini, zərbxanaların fəaliyyətini və s.) araşdırılacaq;
- Sikkəçilik tarixi yazılı qaynaqlarla müqayisəli şəkildə öyrəniləcək;
- Numizmatik tapıntıların o sıradan, sikkə dəfinələrinin tərkibi, topoqrafik özəllikləri təhlil olunacaq;
- Numizmatik materialların köməyi ilə ölkəmizin daxili və xarici ticarətini, mədəni-siyasi, diplomatik münasibətləri aydınlaşdırılacaq;
- Sikkələri atribusiyasını bacarmaq və elektpon formada təqdimatını hazırlanacaq;

XIII. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV: Kollektiv sualları:

I Kollektiv sualları:

1. Numizmatika elminin tarixşünaslığı, yazılı və digər narrativ qaynaqları.
2. Pul və sikkə anlayışları.
3. Əmtəə mübadiləsi. Deyər nəzəriyyəsi.
4. Sikkənin istehsal üsulları, sikkə materialları.
5. Sikkə zərb tarixi haqqında.
6. Monometallist və bimetalist çəki-sikkə sistemləri.
7. Dünyanın ilk sikkələri-Lidiyanın elektro pulları.
8. Qədim Yunanıstanın sikkə sistemləri və emblemlərinin izahı
9. Makedoniyalı İskəndərin pul-sikkə sistemi.
10. Ellinist mədəni mühiti və ellinist periferiyasında sikkə zərbi.
11. Qızıl əsaslanan pul sistemləri. a) Fokey sistemi. b) Fars pul sistemi.
12. Gümüş əsaslanan pul sistemləri. a) Egin pul sistemi. b) Attika pul sistemi. c) Evbey pul sistemi. d) Korinf pul sistemi.
13. Roma Respublikasında əmtəə-pul, çəki, metal sikkə (mis, gümüş, qızıl) sistemləri.
14. Roma Respublikasında sikkə hüququ, pul sikkə, islahatları.
15. Əsas sikkə nominalları (as, deniary, sesteris və b.). Sikkə tipləri. Sikkə materialları.

II Kollektiv sualları

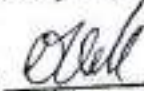
1. Çəki-sikkə sistemləri (əsas sikkə nominalları-aureus, sestersiy, dipondiy, antoninian), pul sikkə islahatları.
2. Bizans pul sikkə sistemi
3. Qərbi Avropa şəhərlərinin (Benedikt, Genuya, Florensiya) qızıl (dukat, genovina, florin) və gümüş (taler) sikkələri.
4. Kiyev knyazlığında sikkə zərbi (X-XI).
5. Rusiya pul dövriyyəsində "sikkəsizlik" dövrü (XII-XIV); Moskva rublu=200 denqa. Novoqord kopeykası.
6. Şərqi sikkə sisteminin yaranması və inkişafının qısa tarixi.
7. Klassik türk numizmatikası Osmanlı imperiyasının sikkə sisteminə.
8. Mərkəzi Asiyanın antik və erkən orta əsrlər türk dövlətlərinin numizmatik materiallarının özəllikləri.
9. Azərbaycanda ilkin əmtəə pullar.
10. Azərbaycan ellinist mədəniyyəti dairəsində.

11. Azərbaycan monetar pul dövriyyəsi və sikkə zərbi. Antik sikkə tapıntıları.
12. Sasani-Azərbaycan zərbxanaları.
13. Azərbaycanda tapılan sasani və sasani-bizans sikkə definələrinin hərbi-siyasi, iqtisadi-ideoloji mahiyyəti.
14. Ərəb Xilafətində monetar pul dövriyyəsinin özellikləri.
15. Əbdülməlikin pul-sikkə islahatı. Ərəb-Azərbaycan zərbxanaları.

XV. İmtahan sualları:

1. Pul və sikkə anlayışları
2. Sikkənin istehsal üsulları, sikkə materialları
3. Sikkə zərb tarixi haqqında. Sikkə zərb texnikası
4. Monometallist və bimetalist çəki-sikkə sistemləri
5. Pul-sikkə sistemləri
6. Makedoniyalı İskəndərin sikkə sistemi
7. Yunan şəhərlərində əmtəə-pul münasibətlərinin vüsət tapması
8. Roma Respublikasında pul sikkə, islahatları
9. Bizans pul sikkə sistemi
10. Böyük Karın pul sikkə sistemi
11. Kiyev knyazlığında sikkə zərbi (X-XI)
12. Novoqord kopeykası, 1534 -cu il pul islahatı və Mis üsyanı
13. Çin dövlətinin sikkə sistemi
14. Osmanlı dövlətinin sikkə sistemi
15. Azərbaycanda ilkin əmtəə pullar
16. Azərbaycan elinist mədəniyyəti dairəsində
17. Azərbaycan monetar pul dövriyyəsi və sikkə zərbi
18. Azərbaycanda antik sikkə tapıntıları
19. Azərbaycanda sasani sikkə tapıntıları
20. Azərbaycanda tapılan sasani və Sasani-Bizans sikkə definələrinin mahiyyəti
21. Ərəb Xilafətində monetar pul dövriyyəsinin özellikləri
22. Əbdülməlikin pul-sikkə islahatı
23. Ərəb-Azərbaycan zərbxanaları
24. Azərbaycanın feodal dövlətlərinin sikkə zərbi pul dövriyyəsi (Şirvanşahlar, Səlarilər, Şəddadilər, Saclər, Rəvvadilər)
25. Atabəylər dövlətində sikkə zərbi
26. Müsəlman intibahı və gümüş böhranı
27. Monqol sikkə hüququnun heyata keçirilməsi
28. Elxanilər dövlətinin məskukat işi. Keyxatunun Çao kağız emissiyası
29. Qazan xan Mahmudun pul-sikkə islahatı
30. Azərbaycanda işğal zərbi və pul dövriyyəsi (XIII-XIV yüzilliklər)
31. Qaraqoyunlu və Ağqoyunlu dövlətlərində sikkə zərbi
32. Səfəvilər dövlətində məskukat işi
33. I Tehmasibin sikkə islahatları.
34. II İsmayılın pul-sikkə tipologiyası və Məhəmməd Xudabəndə
35. I Abbasın pul-sikkə islahatı. I Hüseynin pul-sikkə islahatı
36. Son Səfəvi şahları sikkə hüququnun bərpası (II Tehmasib, III Abbas)
37. Əfşarların pul-sikkə sistemi
38. Azərbaycan xanlıqlarının adsız gümüş sikkə (abbasi şahı) və muxtar mis şəhər zərbi
39. Azərbaycan pul dövriyyəsində işlədilən xarici ölkə (İran, Rusiya Hindistan və s.) sikkələri
40. Azərbaycan Rusiya pul dövriyyəsi sferasında

S/f Numizmatika fənninin sillabusu 050310 Muzey, arxiv işi, abidələrin qorunması ixtisası (proqramı) üzrə tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir. Sillabus "Tarix və onun tədrisi metodikası" kafedrasında müzakirə edilərək, təsdiq edilmişdir (12 sentyabr 2025-ci il, protokol № 1).

Kafedra müdiri : dos. K.F.Mahmudov

Fənn müəllimi : dos.M.V.Cəfərov